

Interpelacja nr 18852

do ministra infrastruktury

w sprawie istniejącego proceduru rejestracji pojazdów przez obywateli Polski wraz z obywatelami Ukrainy na terenie woj. podkarpackiego

Zgłaszający: Andrzej Matusiewicz

Data wpływu: 19-01-2018

Przemyśl, dnia 19 stycznia 2018 r.

Zwracam uwagę na poważny problem, który podnoszą starostowie z powiatów województwa podkarpackiego tj.: powiatu przemyskiego, jarosławskiego, lubaczowskiego, przeworskiego oraz Prezydenta Miasta Przemyśla. Przedmiotem niniejszego pisma jest czynność rejestracji pojazdów na współwłasność z obywatelami Ukrainy oraz firm, których właścicielami/współwłaścicielami są obywatele Ukrainy.

Pracownicy urzędów na podstawie danych i obserwacji sygnalizują, iż są to te same osoby nagminnie rejestrujące pojazdy na współwłasność z obywatelami Ukrainy. Motywem tychże działań mają być wysokie koszty, które muszą ponieść Ukraińcy sprowadzający samochody z Unii Europejskiej, w tym z Polski. Rygorystyczne w tym zakresie ukraińskie prawo ma chronić rodzimy rynek motoryzacyjny. W przypadku starszych aut, opłaty tam obowiązujące mogą wynieść kilka tysięcy złotych przekraczając wartość samochodu. Obywatele RP będący współwłaścicielami przedmiotowych pojazdów pobierają korzyści w zamian za wyrażenie zgody na bycie współwłaścicielem. Konsekwencją owych działań jest zwiększony czas oczekiwania na rejestrację oraz pojazdy pozostawione w różnych częściach miast i powiatów.

Proceder rejestracji pojazdów na zasadzie współwłasności z obywatelami Ukrainy przerodził się w uzyskiwanie nieopodatkowanych dochodów przez obywateli Polski (rekordzista w Przemyślu jest współwłaścicielem 3380 samochodów). Z uwagi na zwiększoną liczbę rejestrujących pojazdy na współwłaścicieli z obcokrajowcami wydłużył się czas oczekiwania na rejestrację pojazdów oraz zwiększyła się liczba postępowań administracyjnych w sprawie uchylecia rejestracji pojazdów z tytułu przerobienia numerów VIN oraz badań technicznych. Rejestracji pojazdu dokonuje, na wniosek właściciela, Starosta właściwy ze względu na miejsce jego zamieszkania (siedzibę), wydając dowód rejestracyjny i zalegalizowane tablice. Rejestracja pojazdu następuje na podstawie złożonego przez właściciela (współwłaścicieli) stosowanego wniosku z dołączonym kompletem dokumentów, o których mowa w art. 72 cytowanej ustawy.

Organ dokonujący rejestracji pojazdu nie tylko nie ma obowiązku, ale wręcz nie jest uprawniony do prowadzenia ustaleń w zakresie prawa własności, a rejestracji pojazdu dokonuje wyłącznie w oparciu o przedłożone dokumenty (wyrok WSA w Olsztynie z dnia 15 grudnia 2016 r., sygn. akt II SA/Ol 1327/16). Wnioskodawca winien udokumentować swoje prawo własności do danego pojazdu. Przez właściciela uważać należy każdego, komu służy prawo własności rzeczy. Właścicielowi wszystko wolno, czego mu ustawa i wzgląd na uzasadnione interesy innych osób nie zabraniają. Podkreśla się, że brak aktualnego zameldowania wnioskodawcy na terenie powiatu nie czyni jeszcze wadliwym wniosku kierowanego do Starosty o załatwienie określonej sprawy. Wystarczającym jest ustalenie

przez organ, że okoliczność zamieszkiwania wskazana przez wnioskodawcę jest prawdziwa oraz czy zameldowanie w innej miejscowości wiąże się z przebywaniem w tej miejscowości.

Dane dotyczące liczby zarejestrowanych pojazdów kształtują się w sposób następujący:

1. Powiat Jarosławski:
 - Liczba aktualnie zarejestrowanych pojazdów ok. 121 000 tys.
 - Liczba pojazdów zarejestrowanych na współwłasność z obywatelami Ukrainy ok. 6000 tys.
2. Powiat Lubaczowski:
 - Liczba pojazdów zarejestrowanych na współwłasność z obywatelami Ukrainy ok. 200.
3. Powiat Przeworski:
 - Liczba aktualnie zarejestrowanych pojazdów ok. 77 000 tys.
 - Liczba pojazdów zarejestrowanych na współwłasność z obywatelami Ukrainy ok. 1600.
4. Powiat Przemyski:
 - Liczba aktualnie zarejestrowanych pojazdów ok. 66 000 tys.
 - Liczba aktualnie zarejestrowanych pojazdów na współwłasność z obywatelami Ukrainy ok. 6 600 tys.
5. Miasto Przemyśl:
 - Liczba aktualnie zarejestrowanych pojazdów ok. 39 713 tys.
 - Liczba aktualnie zarejestrowanych pojazdów na współwłasność z obywatelami Ukrainy 14 500.

II

Właściwe organy podkreślają problem związany z usuwaniem pojazdów w trybie przewidzianym art. 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (dalej p.r.d.). Z przeprowadzonych konsultacji wynika, iż samorządy negatywnie oceniają obowiązek przeprowadzenia procedury związanej z usunięciem pojazdu i zapłaceniu kosztów związanych z tą procedurą. Ustawodawca, co prawda dopuszcza, aby koszty związane z usunięciem pojazdu mogły być ściągnięte w ramach egzekucji należności pieniężnych, jednak w praktyce wspomniane egzekucje są nieskuteczne.

Starosta w stosunku do pojazdu usuniętego z drogi, w przypadkach wymienionych w ustawie występuje z wnioskiem o orzeczenie jego przepadku na rzecz powiatu, jeżeli prawidłowo powiadomiony właściciel lub osoba uprawniona nie odebrała pojazdu w terminie 3 miesięcy od dnia jego usunięcia. Powiadomienie zawiera pouczenie o skutkach nieodebrania pojazdu (art. 130a ust. 10 p.r.d.). Przypadki określone w art. 130a ust. 1 cytowanej ustawy nie mogą być interpretowane w sposób rozszerzający. Pojazd może być usunięty na koszt właściciela m.in. jeżeli został pozostawiony w miejscu, gdzie jest to zabronione i utrudnia ruch lub w inny sposób zagraża bezpieczeństwu. Obowiązek spełnienia łącznie wszystkich przesłanek określonych w przytoczonym przepisie powoduje, że nie można usunąć pojazdu, który znajduje się w miejscu zabronionym, ale nie utrudnia to ruchu lub nie zagraża bezpieczeństwu (art. 130a ust. 8 p.r.d.). Wówczas pojazd może zostać jedynie unieruchomiony przez Policję (art. 130a ust. 9 p.r.d.). Ponadto wskazuje się na ustawowe zawężenie kręgu osób, do których można skierować powiadomienie w celu odbioru usuniętego pojazdu tj. organy twierdzą, że nie ma podstaw żeby takie pismo mogło zostać przekazane do jednego ze współwłaścicieli.

Dodatkowo możliwość złożenia wniosku o orzeczenie jego przypadku na rzecz powiatu dopiero po trzech miesiącach od daty usunięcia pojazdu, w razie braku odbioru pojazdu przez powiadomionego właściciela lub uprawnioną osobę jest powodem generowania dodatkowych kosztów i powinien ulec skróceniu.

Kolejnym narastającym problemem są porzucone pojazdy przez właścicieli/współwłaścicieli, których stan wskazuje na to, iż nie są używane, czyli w myśl art. 50a ust. 2 p.r.d. zostały porzucone z zamiarem wyzbycia się. Samochody te przechodzą na własność gminy po upływie 6 miesięcy od daty usunięcia, natomiast koszty związane z holowaniem i przechowywaniem obciążają samorządy gminne, ponieważ z reguły nie dają się wyegzekwować od ich poprzednich właścicieli. Wypada zauważyć, że porzucone pojazdy znajdują się poza pasem drogowym, natomiast artykuł umożliwia usunięcie z dróg pojazdów tzw. wraków stwarzających zagrożenie dla innych uczestników ruchu drogowego, a także środowiska naturalnego.

Wobec powyższego kieruję do Ministra następujące pytania:

1. Czy znajduje uzasadnienie ustawowe ograniczenie liczby rejestracji pojazdów na osobę fizyczną, biorąc chociażby pod uwagę status majątkowy właściciela/współwłaściciela?
2. Czy nastąpi rozważenie wprowadzenia zmian w zakresie obowiązujących przepisów, które uniemożliwią prawne funkcjonowanie powyższych praktyk, w szczególności poprzez uniemożliwienie lub utrudnienie możliwości rejestracji samochodów na współwłasność z obywatelami spoza Unii Europejskiej?
3. Czy rzeczą nie wymagającą legislacyjnej interwencji są postulaty unormowania możliwości usunięcia pojazdów, o których mowa w art. 50a ust. 1 ustawy prawo o ruchu drogowym z innych miejsc niż droga oraz skrócenia sześciomiesięcznego terminu określonego w art. 50a ust. 2 tejże ustawy?
4. Czy nie należałoby nadać nowego brzmienia art. 130a ust. 10 ustawy Prawo o ruchu drogowym poprzez następującą zmianę: „*Starosta w stosunku do pojazdu usuniętego z drogi, w przypadkach określonych w ust. 1 lub 2, występuje do sądu z wnioskiem o orzeczenie jego przypadku na rzecz powiatu, jeżeli prawidłowo powiadomiony właściciel albo jeden ze współwłaścicieli lub osoba uprawniona nie odebrała pojazdu w terminie sześciu tygodni od dnia jego usunięcia. Powiadomienie zawiera pouczenie o skutkach nieodebrania pojazdu*”.

Łączę wyrazy szacunku
Andrzej Matusiewicz

Posel na Sejm RP